

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
4313754 Psicopedagogia	OT	0	A

Professor de contacte

Nom: Joan Josep Llansana González

Correu electrònic: JoanJosep.Llansana@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Prerequisits

Un cop s'ha accedit al màster no es necessiten prerequisits per realitzar aquest mòdul.

Objectius

Els participants en el màster han realitzat les matèries de 'Diversitat i Currículum' i 'Avaluació i diagnòstic de necessitats educatives', per la qual cosa han fet una primera aproximació als principis i als problemes que podem trobar-nos habitualment en l'àmbit de la psicopedagogia. Posteriorment, i en paral·lel a l'actual assignatura, s'han iniciat matèries relacionades amb la intervenció en diferents etapes educatives o amb diferents col·lectius d'usuaris. Per tant, coneixen o estan coneixent els espais i usuaris de la intervenció.

Aquesta assignatura analitza i aprofundeix en els models i pràctiques que acompanyen l'organització, la gestió i el desenvolupament dels serveis de suport territorials, que canalitzen demandes i donen suport als centres educatius i altres institucions que ho requereixen. Es focalitza, per tant, en el coneixement i en l'anàlisi dels sistemes organitzatius, de gestió i de direcció de les institucions i serveis psicopedagògics. El seu coneixement és imprescindible per al psicopedagog, pel fet de ser un espai d'activitat professional i pel seu valor referencial en les avaluacions de necessitats educatives i les intervencions en l'àmbit escolar.

Els objectius de l'assignatura són:

1. Conèixer l'organització i el funcionament dels serveis de suport psicopedagògic.
2. Analitzar models d'organització i de funcionament dels serveis de suport psicopedagògic.
3. Delimitar estratègies per al treball en i amb els serveis de suport psicopedagògic.
4. Dissenyar i elaborar propostes d'intervenció que tinguin en compte la naturalesa i les funcions pròpies dels serveis psicopedagògics.

Competències

- Analitzar críticament el treball personal i utilitzar els recursos per a la millora personal.
- Assessorar i orientar els professionals de l'educació, tenint en compte les mesures d'atenció a la diversitat en l'organització, el disseny, la implementació i l'avaluació dels processos d'ensenyament i aprenentatge.
- Gestionar i dinamitzar equips educatius amb l'objectiu de donar una resposta adequada a les necessitats psicopedagògiques de l'alumnat, els grups i les organitzacions.
- Organitzar serveis psicopedagògics que permetin la col·laboració entre centres educatius formals i no formals, així com diferents organitzacions i recursos de l'entorn.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seva capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seva àrea d'estudi.

- Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant, en gran manera, amb treball autònom a autodirigit
- Treballar en equips i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinaris) i desenvolupar actituds de participació i col·laboració com a membre actiu de la comunitat.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar críticament el treball personal i utilitzar els recursos per a la millora personal.
2. Analitzar la funcionalitat dels diferents serveis psicopedagògics, interns i externs als centres educatius, en relació amb una adequada atenció a les necessitats educatives d'alumnes i grups.
3. Col·laborar en la gestió i el desenvolupament del treball dels equips docents dels centres per donar una resposta coordinada i eficaç des del punt de vista psicopedagògic.
4. Dissenyar accions que permetin dinamitzar els equips socioeducatius en institucions educatives tenint en compte les diverses necessitats educatives individuals i grupals identificades a través de l'avaluació i el diagnòstic psicopedagògics.
5. Dissenyar mecanismes de coordinació intraprofessional i interprofessional dels diferents serveis psicopedagògics, socials, sanitaris per a la millora del rendiment educatiu.
6. Dissenyar propostes de planificació didacticoorganitzativa per millorar la resposta educativa als centres de formació en els processos d'orientació i intervenció psicopedagògica.
7. Dissenyar protocols de derivació a serveis externs basats en criteris d'eficiència.
8. Elaborar i planificar programes/serveis d'orientació i assessorament psicopedagògic que permetin una optimització dels processos d'ensenyament- aprenentatge.
9. Elaborar protocols de derivació a serveis externs a través de mecanismes de coordinació intraprofessional i interprofessional dels diferents serveis psicopedagògics, socials i sanitaris que atenguin la població.
10. Implicar i coresponsabilitzar tots els equips directius, docents i especialistes dels centres educatius, formals i no formals, en l'avaluació de les necessitats educatives dels alumnes, considerats tant individualment com en grup.
11. Liderar el disseny, el desenvolupament i l'aplicació de programes de desenvolupament global i de projectes singulars en contextos comunitaris.
12. Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seva capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seva àrea d'estudi.
13. Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant, en gran manera, amb treball autònom a autodirigit
14. Treballar en equips i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinaris) i desenvolupar actituds de participació i col·laboració com a membre actiu de la comunitat.

Continguts

A l'hora d'especificar els continguts cal tenir en compte aquests descriptors:

- 1) Els centres educatius i el sistema escolar-social: relacions i complementarietat.
- 2) El rol de les administracions públiques (local, autonòmica i estatal) en la tasca psicopedagògica. Marc normatiu i operacional.
- 3) Model tetradimensional dels serveis de suport psicopedagògics. Tipologia i desenvolupament dels diferents serveis.
- 4) Programes públics de suport psicopedagògic.
- 5) Gabinetes, programes i iniciatives privades de suport psicopedagògic.
- 6) Les xarxes i el treball col·laboratiu entre institucions.

Metodologia

El desenvolupament de la matèria focalitzarà la intervenció en les necessitats i possibilitats de l'usuari de la formació. Hom entén que l'estudiant és actiu i autònom durant el procés d'aprenentatge i que compta amb el suport del professor. En aquest sentit, el professorat donarà suport a l'estudiant en tot moment: li aportarà la informació i els recursos necessaris per tal que es pugui generar aprenentatge (classes magistrals, selecció de lectures, orientacions bibliogràfiques ...) i l'acompanyarà en el seu aprenentatge autònom, tot proposant-li activitats al més diversificades que sigui possible (individuals, en grup, de reflexió, de recerca a Internet, d'anàlisi de casos pràctics...).

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Presencial en gran grup (magistral i tallers d'aplicació)	60	2,4	3, 4, 5, 6, 8
Tipus: Supervisades			
Anàlisi grupal de documents	35	1,4	2, 5, 7, 8, 9
Treball en grups cooperatius	20	0,8	2, 5, 7, 8, 9
Tutoria especialitzada de seguiment	10	0,4	2, 5, 7, 8, 9
Tipus: Autònomes			
Anàlisi individual de documents	40	1,6	4, 6, 9
Consulta i lectura de la bibliografia recomanada	40	1,6	4, 6, 9
Organització de documentació	25	1	4, 6, 9
Preparació de proves	20	0,8	4, 6, 9

Avaluació

a) Què avaluarem?

El grau d'assoliment dels continguts treballats (apartat 7 d'aquesta guia) i dels resultats d'aprenentatge (apartat 6 d'aquesta guia).

b) Quan ho avaluarem?

Considerem que hi ha tres moments clau en l'avaluació de l'assignatura: avaluació inicial, avaluació continuada i avaluació final.

- L'avaluació inicial ens ha de permetre conèixer el nivell "de sortida" dels estudiants pel que fa als coneixements sobre l'assignatura i a les experiències de treball en grup, individual autònom ... i, d'aquesta manera, poder adaptar el programa a les seves necessitats.
- L'avaluació continuada ens ha de permetre verificar el nivell d'assoliment dels aprenentatges per tal de poder atendre la diversitat i la particularitat de l'alumnat alhora que prendre decisions sobre el ritme de desenvolupament del programa.
- L'avaluació final és la que ens ha de permetre verificar el nivell d'aprenentatge assolit, tenint en compte els objectius i competències del programa, sense menystenir les adaptacions que s'hagin pogut introduir.

c) Com ho avaluarem?

Els instruments (evidències) d'avaluació es concreten de la manera següent:

- **Assistència i participació activa a classe (10%)**, vinculada, si s'escau, al lliurement de pràctiques d'aula.
- **Exercicis teòrico-pràctics (55%)**. Es demanaran **2 evidències: a) una presentació, en grup**, sobre els objectius, composició i funcionament d'un servei psicopedagògic de titularitat privada (20%) i **b) una prova teòrica** sobre els continguts treballats (35%)
- **Portafoli**, entès com a recull d'apunts, reflexions, aportacions de les lectures, documents i pràctiques d'aula (30%)
- **Autoavaluació (5%)**

Els resultats de l'avaluació de cadascuna de les evidències s'hauran de publicar eEls resultats de l'avaluació de cadascuna de les evidències s'hauran de publicar en el campus virtual en el termini màxim d'un mes després de la seva realització, i s'haurà d'oferir una data de revisió dintre dels 10 dies següents a la seva publicació.

D'acord a la normativa UAB, el plagi o còpia d'algun treball o prova escrita es penalitzarà amb un 0 com a nota de l'evidència perdent la possibilitat de recuperar-la, tant si és un treball individual com en grup (en aquest cas, tots els membres del grup tindran un 0).

L'assistència a les sessions presencials és obligatòria, l'estudiant ha d'assistir a un mínim del 80%. En cas contrari l'avaluació correspondrà a un NP.

El tractament de casos particulars, dubtes, suggeriments, etc, s'haurà de plantejar al professor del mòdul corresponent.n el campus virtual en el termini màxim d'un mes després de la seva realització, i s'haurà d'oferir una data de revisió dintre dels 10 dies següents a la seva publicació.

D'acord a la normativa UAB, el plagi o còpia d'algun treball o prova escrita es penalitzarà amb un 0 com a nota de l'evidència perdent la possibilitat de recuperar-la, tant si és un treball individual com en grup (en aquest cas, tots els membres del grup tindran un 0).

L'assistència a les sessions presencials és obligatòria, l'estudiant ha d'assistir a un mínim del 80%. En cas contrari l'avaluació correspondrà a un NP.

El tractament de casos particulars, dubtes, suggeriments, etc, s'haurà de plantejar al professor del mòdul corresponent.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assistència i participació	10%	0	0	3, 5, 6, 8, 10
Portafoli i autoavaluació	35%	0	0	1, 3, 5, 7, 9, 11
Prova teòrica-pràctica	55%	0	0	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14

Bibliografia

AA.DD. (2007): Manual de asesoramiento psicopedagógico. Barcelona: Graó.

ÁLVAREZ PÉREZ, L. (2000). La diversidad en la práctica educativa: modelos de orientación y tutoría. Madrid: CCS.

BADIA GARGANTÉ, A. (2006): La práctica psicopedagógica en educación no formal. Barcelona: UOC

- BAUMAN, Z. (2007): Els reptes de l'educació en la modernitat líquida. Barcelona: Arcàdia
- BENAVENT, J.A. (2000). La orientación psicopedagógica en España. Valencia: Promolibro.
- BISQUERRA, R. (1998). Modelos de orientación e intervención Psicopedagógica. Barcelona: Praxis.
- BLASCO CALVO P. i PÉREZ BOULLOSA, A. (2001). Orientación e Inserción profesional. Competencias y entrenamiento para su práctica. Valencia: NAU Llibres.
- BONALS, J. i SÁCNEHZ-CANO, M (2007). Manual de asesoramiento psicopedagógico. Barcelona: Graó.
- BORREGO, M. i DÍAZ, J. (2000). Orientación vocacional y profesional: materiales de asesoramiento para ESO y Bachillerato. Madrid: CCS.
- CANO, E. (2005): Cómo mejorar las competencias de los docentes. Guía para la autoevaluación y el desarrollo de las competencias del profesorado. Barcelona: Graó (Col. Desarrollo profesional del profesorado, 4)
- FULLAN, M. (2002). Los nuevos significados del cambio en educación: Barcelona: Octaedro.
- GAIRÍN, J. (2005). La descentralización educativa: ¿una solución o un problema?. Barcelona: Cisspraxis.
- GAIRÍN, J. (2012). Gestión del conocimiento y desarrollo organizativo. Formación y formación corporativa. Madrid: Wolters Kluwer.
- GAIRÍN, J. (Ed) (2011). El trabajo colaborativo en red. Actores y procesos en la la creación y gestión del conocimiento colectivo. Madrid: Wolters Kluwer .
- GARCÍA MEDIAVILLA, L. i MARTÍNEZ GONZÁLEZ, M.C (2003). Orientación educativa en la familia y en la escuela: casos resueltos. Madrid: Dykinson.
- GARCÍA, J. i GONZÁLEZ, D. (1998). Evaluación e informe Psicopedagógico. 3ª ed. Madrid: E.O.S.
- HERVÁS AVILÉS, R.M. (2006). Orientación e Intervención Psicopedagógica y procesos de cambio. Granada: Grupo Editorial Universitario.
- MARÍ-KLOSE, M. i GÓMEZ-GRANELL, C. (Coord.) (2010): Acompanyament a l'escolaritat. Pautes per a un model local de referència. Barcelona: Diputació de Barcelona (Col. Estudis, sèrie Educació 2).
- MONEREO, C. i POZO, J.I. (Coord) (2005): La práctica del asesoramiento educativo a examen. Barcelona: Graó.
- MONEREO, C. i SOLÉ, I. (2001). El asesoramiento psicopedagógico: una perspectiva profesional y constructivista. Madrid: Alianza.
- MURILLO, P. (2008) La autoevaluación institucional: un camino importante para la mejora de los centros educativos, Revista del Forum Europeo de Administradores de la Educación, 16,1, 13-17.
- NIETO, J.M. y BOTÍAS, F. (2000). Los equipos de orientación educativa y psicopedagógica. Barcelona:Ariel.
- PEDRÓ, F. (2009): Descentralització i municipalització de l'educació als països de l'OCDE. Barcelona: Diputació de Barcelona (Col. Estudis, sèrie Educació 1).
- PLANAS, J.A. (2010). Los servicios de orientación en las comunidades autónomas. Documento policopiado . Máster de Intervención y asesoramiento psicopedagógico. Dpt. de Pedagogía Aplicada. UAB.
- PRATS, J. i RAVENTÓS, F. (Dir.) (2005): Els sistemes educatius europeus ¿Crisi o transformació?
Barcelona: Obra social Fundació "La Caixa". (Col. Estudis Socials, 18).
- SANZ ORO, R. (2001). Orientación psicopedagógica y calidad educativa. Madrid: Pirámide.

SENLE, A. (2005): Calidad en los servicios educativos. Madrid: Díaz de Santos.

Enllaços web:

AGÈNCIA PÈR LA QUALITAT DEL SISTEMA UNIVERSITARI DE CATALUNYA, que té referències a l'avaluació de les institucions (<http://www.aqu.cat/universitats/index.html>) i dels professorat (<http://www.aqu.cat/professorat/index.html>)

AGENCIA NACIONAL DE EVALUACIÓN DE LA CALIDAD Y ACREDITACIÓN: <http://www.aneca.es/>

Confederación de Organizaciones de Psicopedagogía y Orientación: <http://www.copoe.org/>

Serveis Educatius Andalusia:

<http://www.juntadeandalucia.es/educacion/agaeve/web/agaeve/servicios-educativos-evaluacion>

Serveis Educatius Generalitat de Catalunya: <http://www20.gencat.cat/portal/site/ensenyament/>

Serveis Educatius de Extremadura: http://recursos.educarex.es/pdf/guiaservicios/guiaservicios_201112.pdf